

Kysely yksityisten terveystalveluiden käytöstä

Kelan sairausvakuutuskorvausten merkitys yksityisiä
terveystalveluita käytettäessä

18.3.2020

Taustaa kyselylle yksityisten terveystalveluiden käytöstä

- Kysely toteutettiin Taloustutkimuksen toimesta tammi-helmikuussa 2020
- Kysely lähetettiin taloustutkimuksen vastaajapoolille (arvioitu koko noin 50 000 henkeä) – tavoitteena oli saada 1 000 henkilön otos sellaisista henkilöistä, jotka olivat viimeisen 12 kuukauden aikana käyttäneet yksityisiä terveystalveluita, joiden käytöstä heille itselle koituu kustannuksia (pl. hammashoito ja työterveys). Vastaajien tuli olla vähintään 25-vuotiaita
- Aineisto pyrittiin samaan mm. maantieteellisesti edustavaksi - kyselyä kohdistettiin tämän perusteella vastaajapoolin henkilöille
- Henkilöt, jotka päätyivät lopulliseen aineistoon haarukoitiin seuraavalla rekrytointikysymyksellä:

Oletko käyttänyt yksityisiä terveystalveluita viimeisen 12 kuukauden aikana eli tammikuun 2019 ja tammikuun 2020 välisenä aikana

Yksityisillä terveystalveluilla tarkoitamme yksityisten palveluntuottajien luona tehtyjä lääkärisäkäyntejä sekä tutkimusta ja hoitoa, joiden kustannukset maksaa asiakas itse (tai ne korvataan yksityisestä sairaskuluvakuutuksesta), ja joista maksetaan sairausvakuutuslain perusteella sairaanhoitokorvauksia (Kela-korvauksia).

Kyllä

En ole käyttänyt yksityisiä terveystalveluita viimeisen 12kk aikana

HUOM: Kysely ei koske työnantajan kustantamaa työterveyshuollon palveluiden käyttöä, kunnallisten tai julkisten terveyskeskusten palveluiden käyttöä eikä hammaslääkäripalveluiden käyttöä

- Kyselyssä selvitettiin mm.:
 - Vastaajien taustat (mm. ikä, sukupuoli, talouden koko ja tulot, pitkäaikaissairaus (kyllä/ei), asuinmaakunta)
 - Palveluiden käytön määrä, palvelutyyppejä ja maksettuja kustannuksia
 - Syitä palveluiden käyttöön sekä siihen, miksi valinnut tietyn palveluntuottajan
 - Kela-korvauksen tunnettavuutta ja sen merkitystä
 - Yksityisen sairaskuluvakuutuksen omistamista
 - Samassa taloudessa asuvien lasten palveluiden käyttöä ja terveystakuutuksen ottamista lapsille

Kyselyn rakenne

Terveyspalveluiden käyttö

- Kuinka monta kertaa viimeisen 12 kuukauden aikana olet käyttänyt yksityisiä terveyspalveluita
- Onko sinulla lääkärin toteamia pitkäaikaissairauksia
- Valitse seuraavista vaihtoehdoista pääsääntöinen syy, minkä takia olet käyttänyt yksityisiä terveyspalveluita viimeisen 12 kuukauden aikana
- Mitä yksityisiä terveyspalvelutuottajien palveluita olet käyttänyt viimeisen 12 kuukauden aikana (sis. erikoislääkäripalvelut, tutkimus- ja hoitotoimenpiteet)
- Kuka pääsääntöisesti kustansi käyttämiesi yksityisten terveyspalveluiden käytöstä aiheutuneet kustannukset viimeisin 12 kuukauden ajalta
- Arvioi, kuinka paljon itsemaksettavia kuluja sinulle jäi viimeisen 12 kuukauden aikana käyttämistäsi yksityisistä terveyspalveluista (Kelakorvausten ja mahdollisen yksityisen sairaskuluvakuutuksen kattamien kulujen jälkeen)
- Mitä yksityistä terveyspalveluiden tuottajaa käytit viimeksi
- Kun mietit viimeisintä kertaa, kun käytit yksityisiä terveyspalveluita, mitkä tekijät vaikuttivat eniten päätökseesi valita kyseinen palveluntuottaja, jonka luona asioit
- Kun viimeksi käytit yksityisiä terveyspalveluita, oliko käynnin syy arviosi mukaan...(kiireellinen/kiireetön)

Kela-korvaus ja yksityinen sairaskorvaus

- Onko Kelan sairausvakuutusjärjestelmä (Kela-korvaus) sinulle tuttu
- Vaikuttaako Kela-korvaus valintaasi julkisten ja yksityisten terveyspalvelujen välillä
- Jos Kela-korvaus poistuisi kokonaan, osaatko arvioida miten tämä vaikuttaisi yksityisten terveyspalveluiden käyttöön sinun kohdallasi
- Osaatko arvioida, kuinka suuren osuuden kelakorvaus keskimäärin korvaa yhden yksityisen lääkärikäynnin hinnasta
- Onko sinulla yksityisten terveyspalveluiden käyttöä korvaava yksityinen sairaskuluvakuutus
- Mistä vakuutusyhtiöstä nykyinen yksityinen sairaskuluvakuutuksesi on otettu
- Mitkä ovat olleet tärkeimmät syyt siihen, että olet ottanut yksityisen sairaskuluvakuutuksen
- Mitkä asiat ovat vaikuttaneet siihen eniten, että et ole hankkinut tällaista vakuutusta
- Oletko harkinnut sairaskuluvakuutukseenne hankkimista
- Miksi olet harkinnut sairaskuluvakuutuksen hankkimista itsellesi

Lasten yksityisten terveyspalveluiden käyttö

- Ovatko kanssasi samassa kotitaloudessa asuvat lapset käyttäneet yksityisiä terveyspalveluita viimeisen 12 kuukauden aikana
- Kun mietit viimeisintä kertaa, kun käytit lapsesi kanssa yksityisiä terveyspalveluita, mitkä tekijät vaikuttivat eniten päätökseesi valita kyseinen palveluntuottaja, jonka luona asioitte
- Millä tavalla pääsääntöisesti maksoit kanssasi samassa taloudessa asuvan lapsen yksityisten terveyspalveluiden käytön viimeisen 12 kuukauden aikana
- Minkä yksityisen terveyspalvelutuottajan luona asioitte, kun edellisen kerran käytitte lapsesi kanssa yksityisiä terveyspalveluita
- Kun viimeksi käytitte lapsesi kanssa yksityisiä terveyspalveluita, oliko käynnin syy arvioisi mukaan...(kiireellinen/kiireetön)
- Onko samassa taloudessa asuvilla lapsella/lapsillanne yksityisten terveyspalveluiden käyttöä korvaava yksityinen sairaskuluvakuutus
- Mitkä ovat olleet tärkeimmät syyt siihen, että olet ottanut lapsellesi yksityisen sairaskuluvakuutuksen
- Mitkä asiat ovat vaikuttaneet siihen eniten, että lapsellanne ei ole yksityistä terveysvakuutusta

Yksityisiä terveystalvveluita vastasi käyttäneensä 994 henkeä

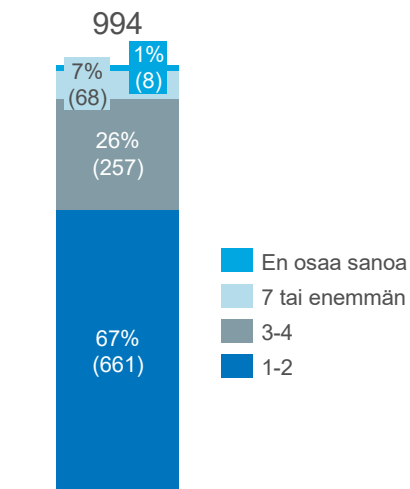
Kyselyn aineistossa naisten osuus huomattavasti korkeampi kuin kyselyn ulkopuolelle jääneissä vastaajissa

Vastaajien taustatiedot	Yksityisiä terveystalvveluita tammikuu 2019-tammikuu 2019 käyttäneet (% kaikista vastaajista)	Ulos jääneet vastaajat (vastasivat rekrytointi-kysymykseen 'en ole käyttänyt yksityisiä terveystalvveluita tammikuu '19-tammikuu '20)
N	994 (32%)	2012 (68%)
Sukupuoli (Naisia)	56%	41%
Keski-ikä	55	52
Talouden yhteenlasketut bruttotulot vuodessa		
<20 000 €	11%	17%
20 001-40 000 €	25%	27%
40 001-60 000 €	22%	25%
60 001-80 000 €	19%	19%
>80 000 €	24%	13%
Talouden elinvaihe		
<i>Yksinäistalous (yksi aikuinen)</i>	26%	32%
<i>Lapseton pari</i>	29%	25%
<i>Muu aikuistalous (vain yli 18-v. henkilöitä)</i>	22%	18%
<i>Talous, jossa alle 18-v. lapsia</i>	23%	26%
Lopulliseen kyselyyn päätyneiden vastaajien profiilit		-
<i>Pitkäaikaissairaus (kyllä)</i>	59%	-
<i>Yksityinen vakuutus (kyllä)</i>	25%	-
<i>Työterveystalvveluiden käyttö viim 12kk aikana (kyllä)</i>	42%	-

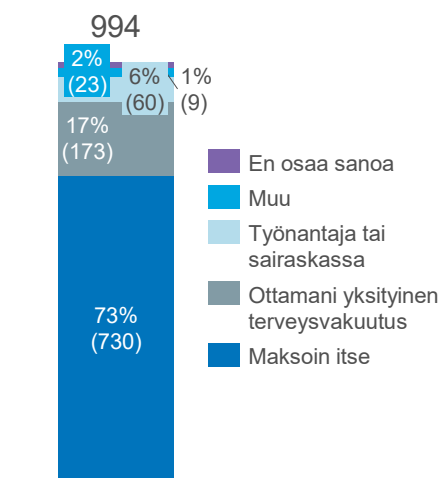
Kaksi kolmasosaa vastaajista oli käyttänyt yksityisiä terveystalveluita 1-2 kertaa viimeisen vuoden aikana – kokonaan itsemaksettavia kustannuksia oli vastaajilla keskimäärin 101-300€ vuodessa

Terveystalveluiden käytön frekvenssi ja palveluista maksaminen

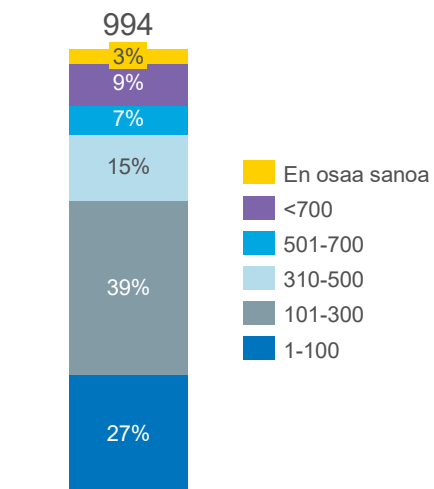
Kuinka monta kertaa käyttänyt yksityisiä terveystalveluita marraskuu '18 – marraskuu '19 välillä

Kuka pääsääntöisesti maksoi yksityisten terveystalveluiden käytön

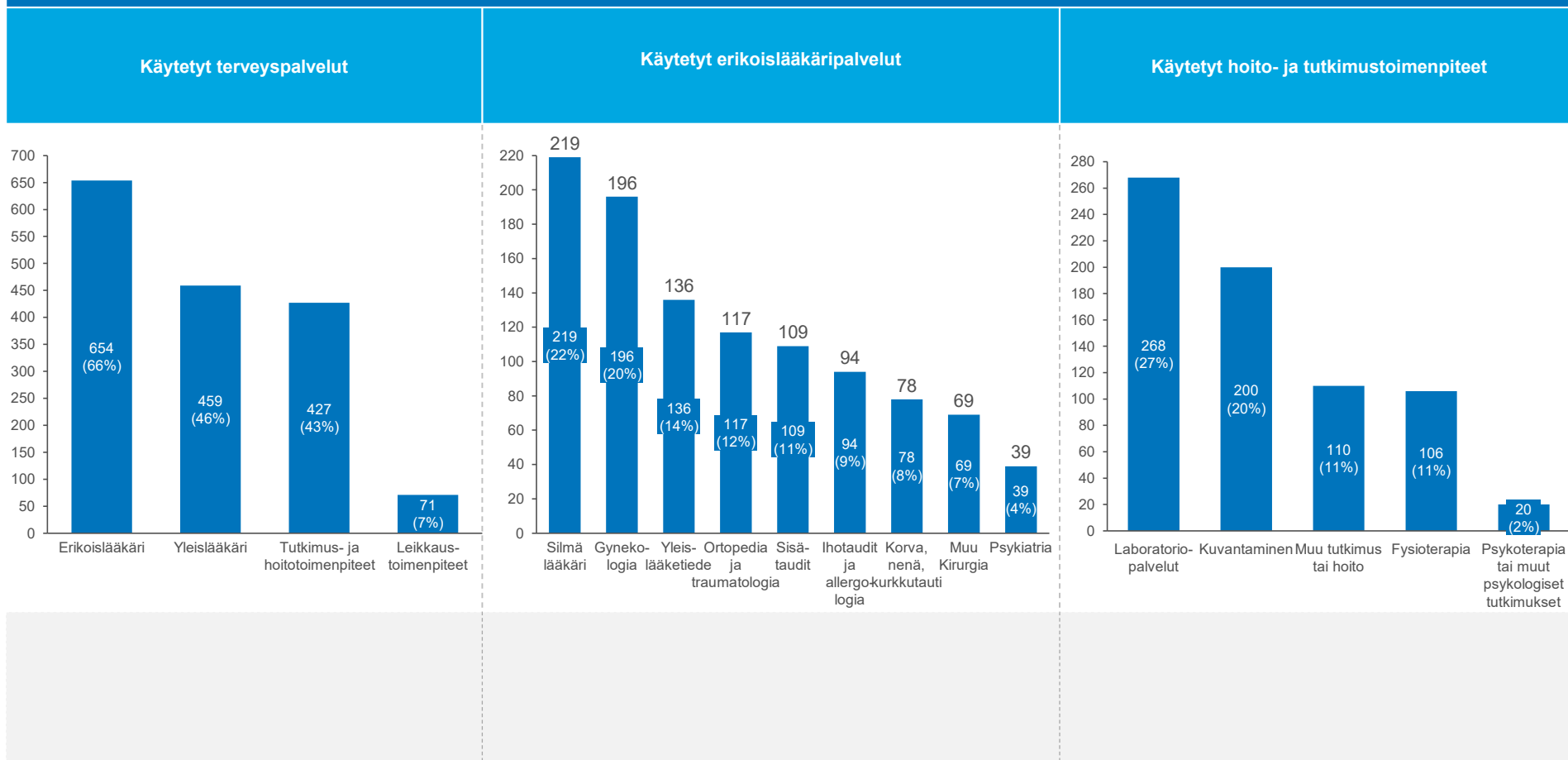

Kuinka paljon keskimääräisiä itsemaksettavia kustannuksia yksityisten terveystalveluiden käytöstä viim 12kk aikana, €

Erikoislääkärin palvelut yleisimmin käytettyjä yksityisiä terveystalouksia – erikoisaloista eniten käytettiin silmälääkärin ja gynekologin palveluita, hoidosta- ja tutkimuksista laboratoripalveluita

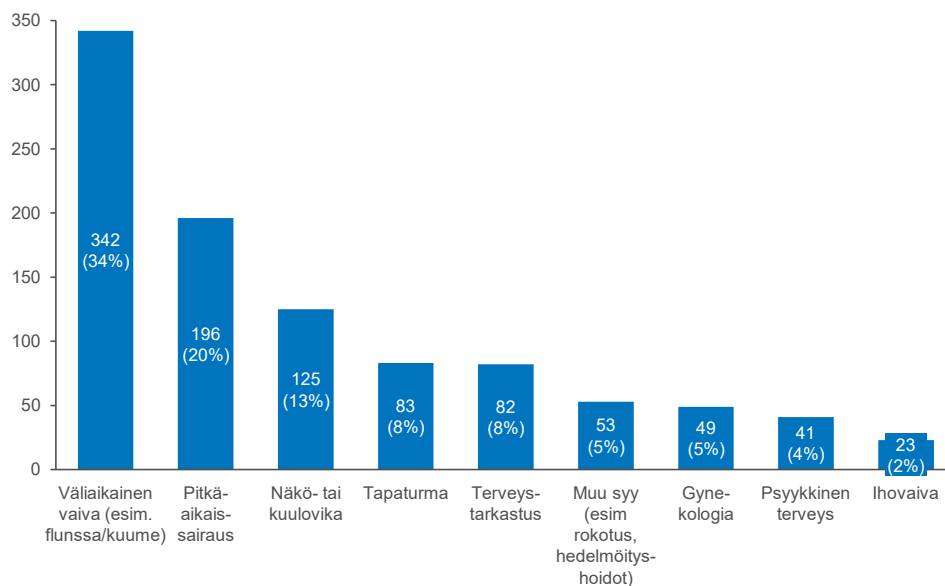
Eri terveystalouksien käyttö, vastaajien Ikm, jotka käyttäneet ko. palveluita (% osuus kaikista vastaajista)

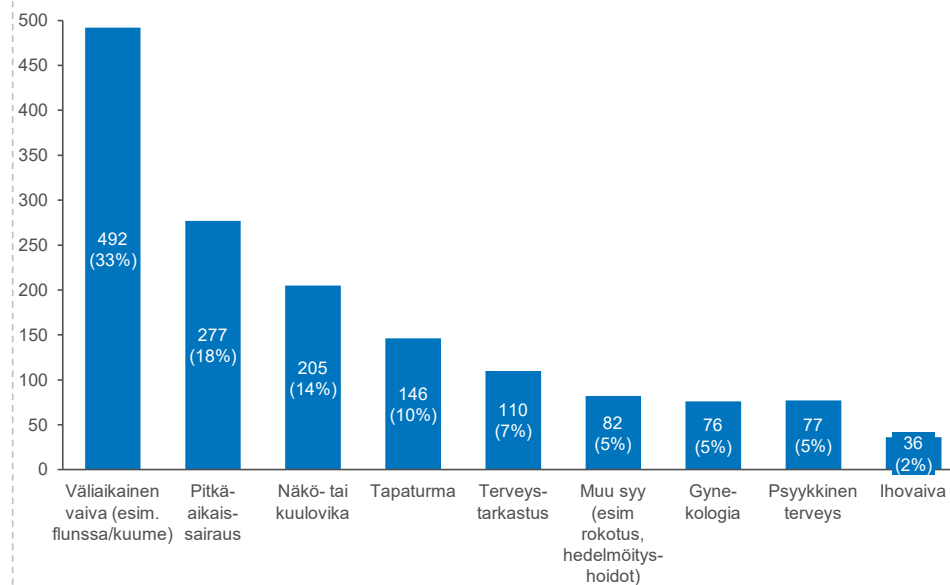
Vastaajien pääsääntöinen syy yksityisten terveystalveluiden käyttölle oli väliaikainen vaiva

Syyt yksityisten terveystalveluiden käyttöön viim 12kk aikana

Pääsääntöinen syy, miksi käyttänyt yksityisiä terveystalveluita

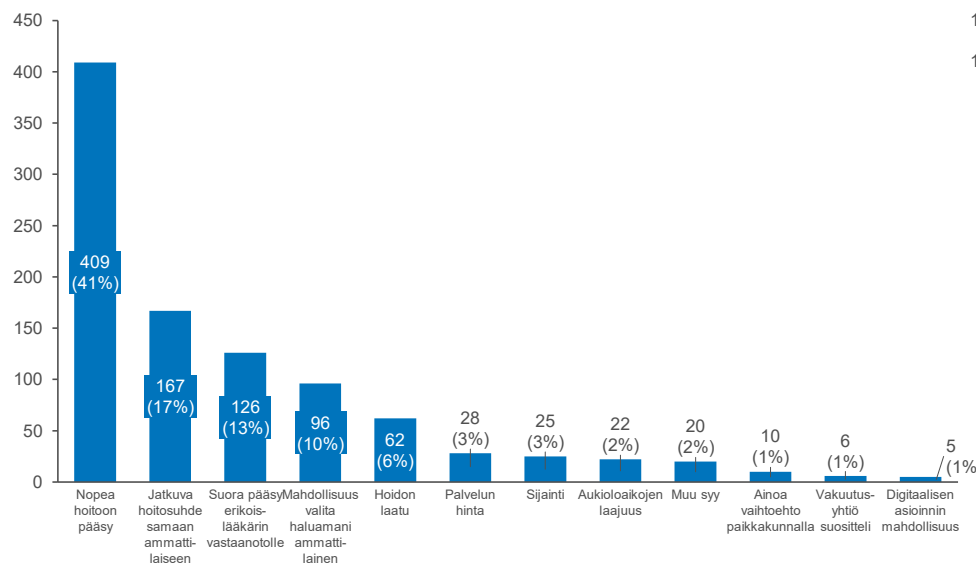
Pääsääntöiset syyt käyttää yksityisiä terveystalveluita – 1., 2. ja 3. tärkein syy painotettuina kumulatiivisesti, suhteelliset osuudet (1. syy 3p, 2. syy 2p, ja 3. syy 1 p.)

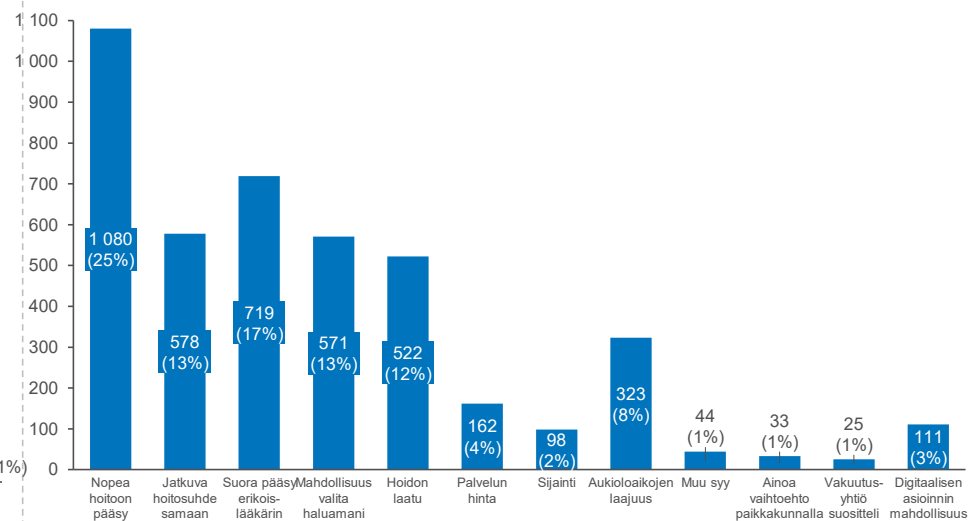
Nopea hoitoon pääsy ollut merkittävin syy valita viimeksi käytetty palvelutuottaja – lisäksi arvostetaan suoraa pääsyä erikoislääkärin vastaanotolle ja jatkuvaa hoitosuhdetta samaan ammattilaiseen

Tärkeimmät syyt valita viimeisin yksityinen palvelutuottaja, jota käyttänyt

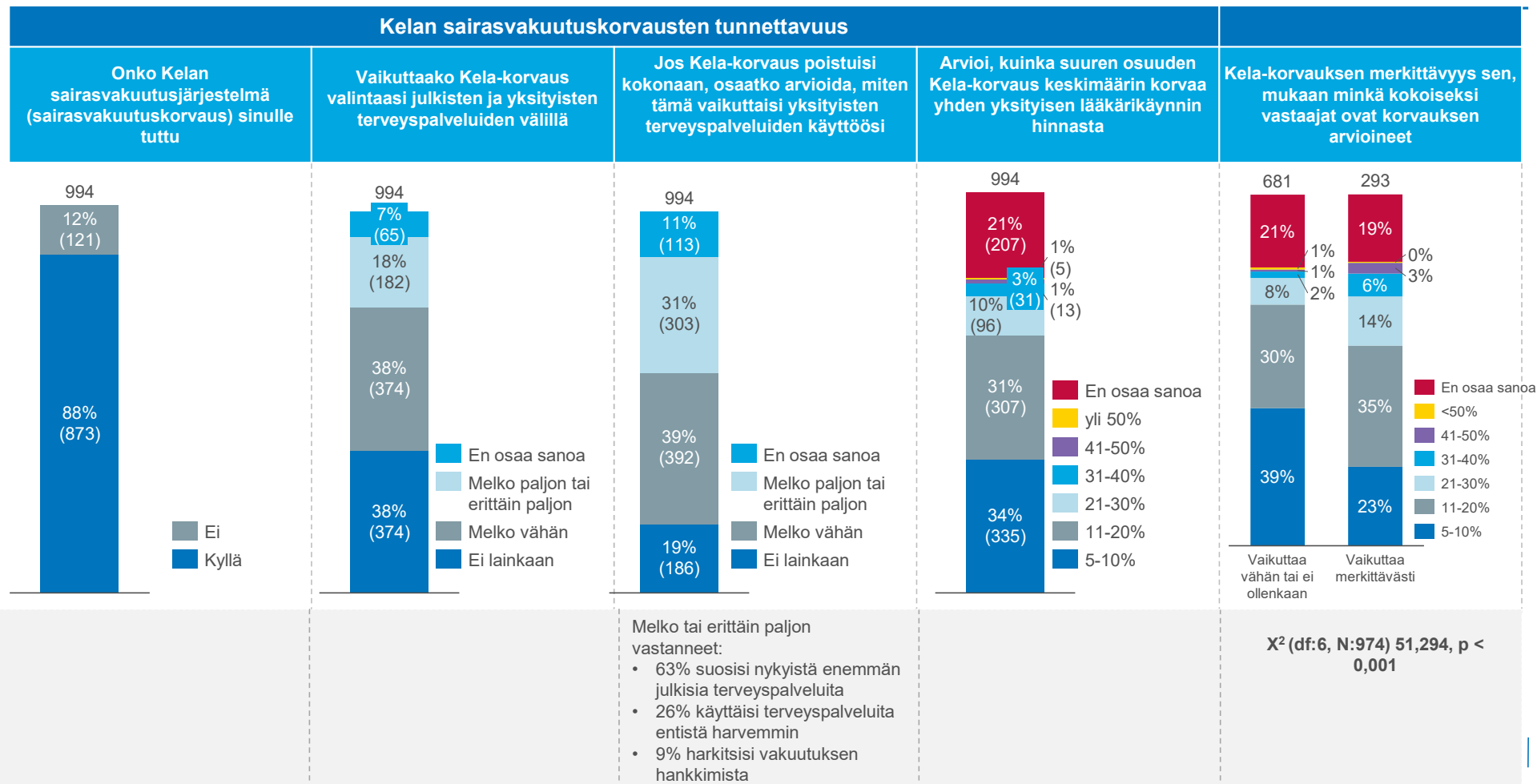
Pääsääntöinen syy, miksi valinnut sen yksityisen palvelutuottajan mitä viimeksi käyttänyt, N:994

Pääsääntöiset valita viimeisin yksityinen palvelutuottaja – 1., 2. ja 3. tärkein syy painotettuina kumulatiivisesti, suhteelliset osuudet (1. syy 3p, 2. syy 2p, ja 3. syy 1 p.)

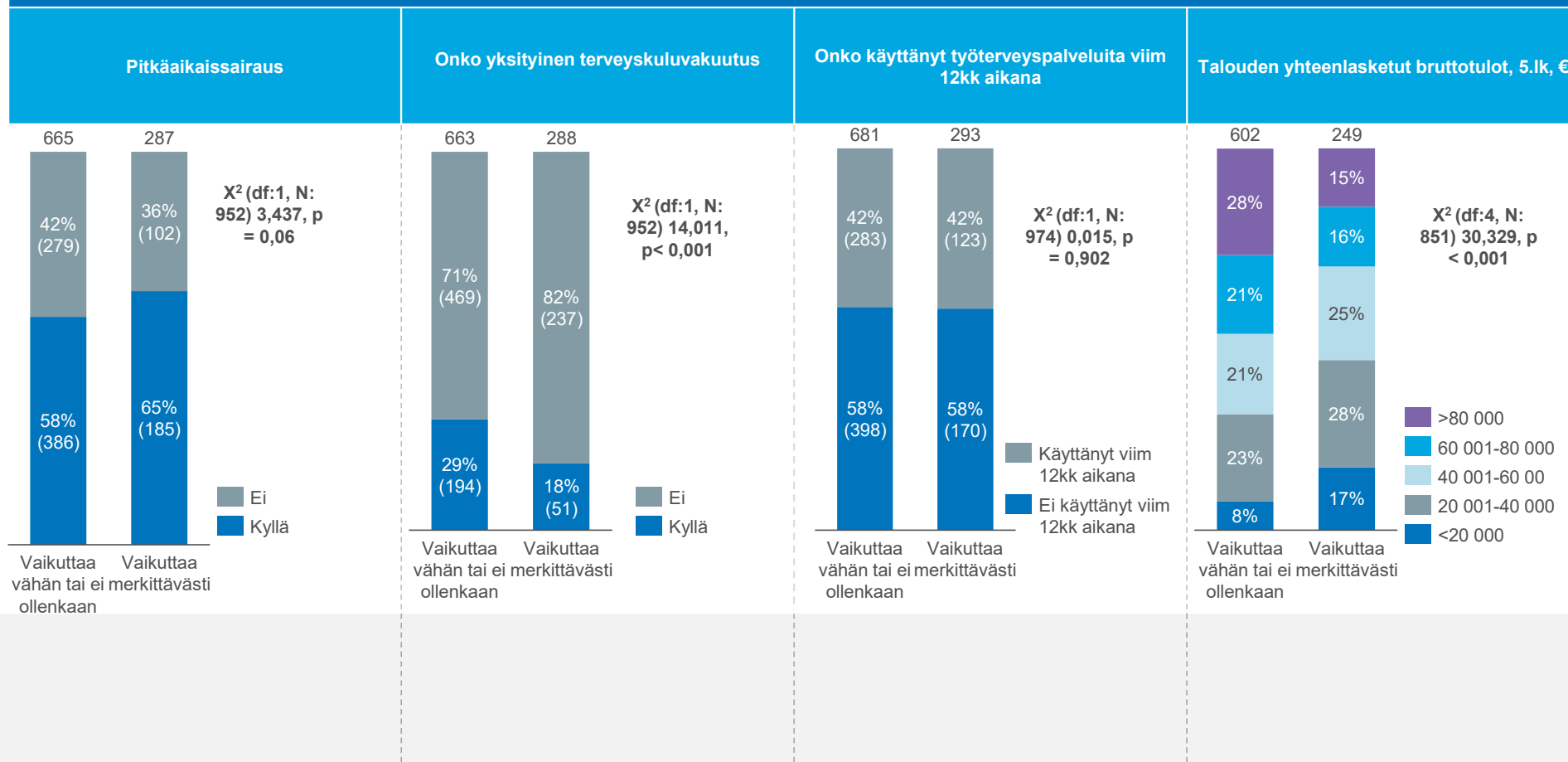
Vastaajat tuntevat Kelan sairausvakuutuskorvauksen pääsääntöisesti hyvin – kolmas osa vastasi Kela-korvausten poistamisen vaikuttavan omaan yksityisten terveystalveluiden käyttönsä merkittävästi

Kela-korvauksen merkitys korostuu mitä pienemmät tulot vastaajan taloudella on

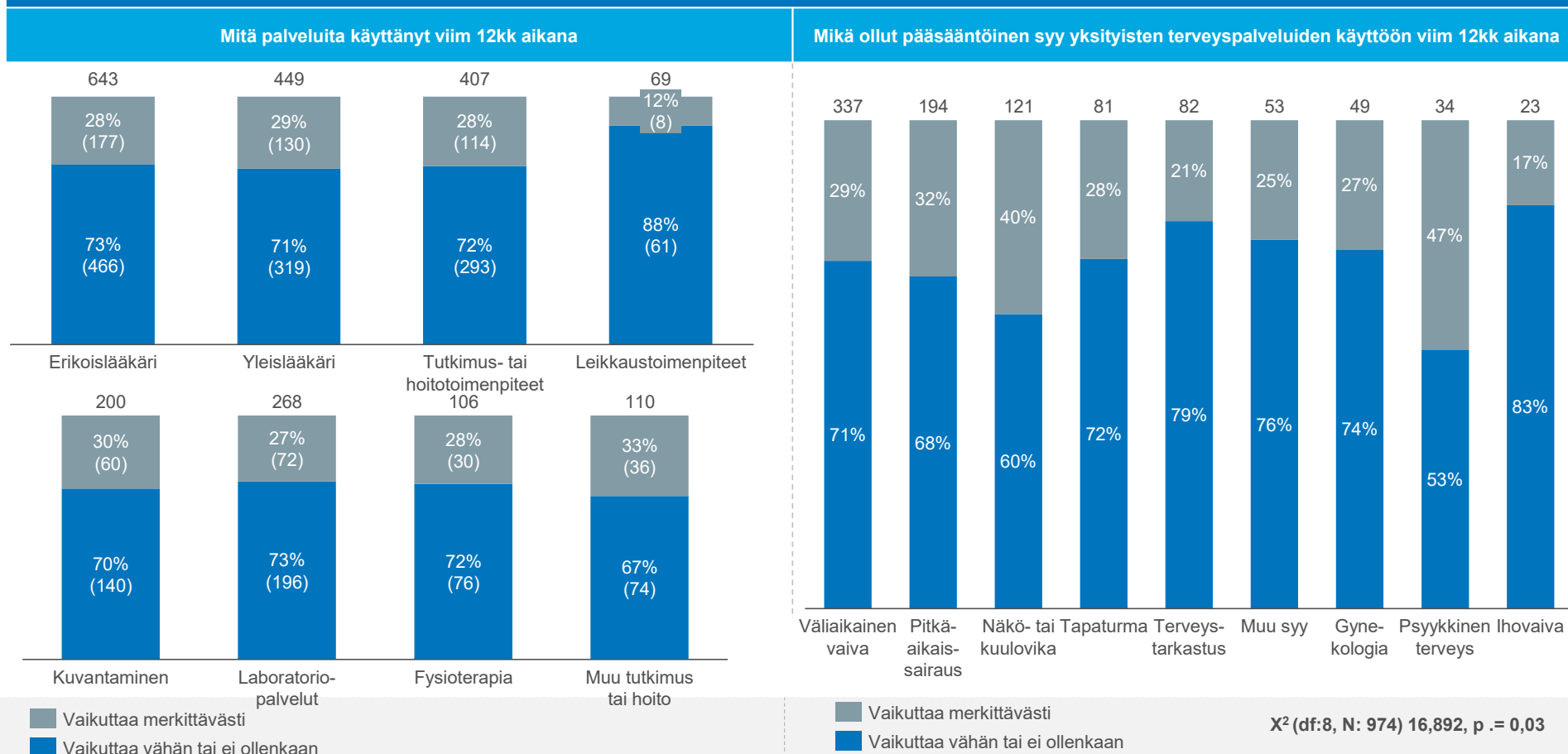
Kela-korvauksen merkittävyys-muuttuja muutettu 2.luokkaiseksi (Vaikuttaa vähän tai ei ollenkaan: ei lainkaan, melko vähän ja en osaa sanoa)

Jos Kela-korvaus poistuisi kokonaan, osaatko arvioida, miten tämä vaikuttaisi yksityisten terveyspalveluiden käyttöösi

Pääsääntöisen terveysvaivan mukaan tarkasteltuna, vastaajien välillä pieniä eroja siinä, miten merkittäväksi Kela-korvaukset koetaan

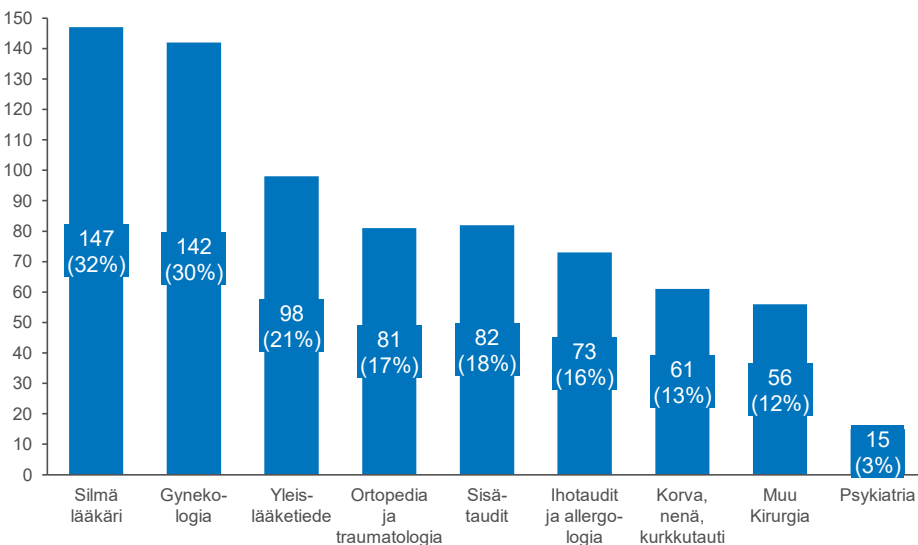
Jos Kela-korvaus poistuisi kokonaan, osaatko arvioida, miten tämä vaikuttaisi yksityisten terveyspalveluiden käyttöösi

Kun vastaajien erikoislääkäripalveluiden käyttöä tarkastellaan Kela-korvauksen merkittävyyden mukaan, ei ryhmien välillä ole havaittavissa suuri eroavaisuuksia

Jos Kela-korvaus poistuisi kokonaan, osaatko arvioida, miten tämä vaikuttaisi yksityisten terveystalveluiden käyttöön

Vaikuttaa vähän tai ei ollenkaan (% kaikista erikoislääkäripalveluita käyttäneistä, joille ei merkitystä), Yksi vastaaja voinut valita useamman vaihtoehdon, N:466

Vaikuttaa merkittävästi (% kaikista erikoislääkäripalveluita käyttäneistä, jotka vastanneet merkittäväksi), Yksi vastaaja voinut valita useamman vaihtoehdon, N:177

